

Правління Національного банку України
Р І Ш Е Н Н Я

21 січня 2022 року

м. Київ

№ 27-рш

Про затвердження Технічного завдання для
здійснення оцінки стійкості банків і банківської
системи України у 2022 році

Відповідно до статей 6, 7, 15, 55, 56 Закону України “Про Національний банк України”, статей 66, 67 та 70 Закону України “Про банки і банківську діяльність”, пункту 6 розділу II Положення про здійснення оцінки стійкості банків і банківської системи України, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 22 грудня 2017 року № 141 (зі змінами) (далі – Положення про оцінку стійкості банків), Правління Національного банку України **вирішило:**

1. Затвердити Технічне завдання для здійснення оцінки стійкості банків і банківської системи України у 2022 році (далі – Технічне завдання), що додається.

2. Банкам, перелік яких наведено в додатку 1 до цього рішення, у 2022 році для забезпечення виконання вимог Положення про оцінку стійкості банків:

1) під час проведення щорічної перевірки фінансової звітності за 2021 рік забезпечити проведення аудиторською фірмою першого етапу оцінки стійкості банку згідно з Технічним завданням;

2) до 15 лютого 2022 року внести зміни до договору про проведення обов’язкового аудиту, укладеного згідно з вимогами Положення про порядок подання банком до Національного банку України аудиторського звіту за результатами щорічної перевірки фінансової звітності, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 02 серпня 2018 року № 90 (зі змінами) (далі – Положення № 90), щодо здійснення аудиторською фірмою першого етапу оцінки стійкості банку згідно з Технічним завданням та подати ці зміни до Національного банку України;

3) до 28 лютого 2022 року подати на погодження до Національного банку України перелік активів, відібраних згідно з Технічним завданням;

4) до 30 квітня 2022 року подати до Національного банку України таблиці до Звіту про результати першого етапу оцінки стійкості банку, складені згідно з Технічним завданням.

3. Департаментам методології регулювання діяльності банків (Наталія Іваненко), фінансової стабільності (Первін Дадашова), банківського нагляду (Наталія Дегтярєва) до 30 квітня 2022 року для здійснення оцінки стійкості банків і банківської системи України у 2022 році подати на затвердження Правління Національного банку України зміни до Технічного завдання щодо його доповнення моделлю стрес-тестування, базовим і несприятливим макроекономічними сценаріями, граничними значеннями нормативу достатності (адекватності) регулятивного капіталу (Н2), нормативу достатності основного капіталу (Н3) для визначення необхідного рівня нормативів достатності капіталу банків за результатами оцінки їх стійкості із застосуванням стрес-тестування.

4. Департаментам банківського нагляду (Наталія Дегтярєва) та фінансової стабільності (Первін Дадашова):

1) здійснити у 2022 році згідно з Технічним завданням оцінку стійкості банків, зазначених у додатку 2 до цього рішення, із застосуванням двох етапів оцінки стійкості;

2) здійснити у 2022 році згідно з Технічним завданням оцінку стійкості банків, зазначених у додатку 3 до цього рішення, із застосуванням трьох етапів оцінки стійкості;

3) протягом 14 календарних днів із дня отримання Національним банком України переліку відібраних активів, поданого банком згідно з підпунктом 3 пункту 2 цього рішення, за потреби подати банку додатковий перелік активів з метою доповнення поданого переліку відібраних активів або повідомити банк про погодження поданого переліку відібраних активів.

5. Департаменту ризик-менеджменту (Сергій Демиденко) за запитом департаментів банківського нагляду (Наталія Дегтярєва) та фінансової стабільності (Первін Дадашова) у межах проведення оцінки стійкості та погодження програм капіталізації/реструктуризації банків:

1) здійснювати верифікацію звітів суб'єктів оціночної діяльності про оцінку майна (крім земельних ділянок) та звітів суб'єктів оціночної діяльності з експертної грошової оцінки земельних ділянок;

2) організувати отримання рецензії Фонду державного майна України на звіти суб'єктів оціночної діяльності про оцінку майна (крім земельних ділянок),

а також отримання рецензії саморегульованої організації оцінювачів, що проводить експертну грошову оцінку земельних ділянок, статус якої визнаний Державною службою України з питань геодезії, картографії та кадастру, на звіти суб'єктів оціночної діяльності з експертної грошової оцінки земельних ділянок, якщо за результатами верифікації таких звітів встановлено, що визначена у звіті вартість майна не відповідає ринковій вартості та/або звіт не відповідає вимогам нормативно-правових актів з оцінки майна.

6. Департаменту методології регулювання діяльності банків (Наталія Іваненко) довести зміст цього рішення до відома банків, перелік яких наведено в додатках 1, 2 та 3 до цього рішення, та аудиторських фірм, з якими банки уклали договори про надання аудиторських послуг згідно з вимогами Положення № 90.

7. Рішення набирає чинності з дня його прийняття і діє до 31 грудня 2022 року.

Голова

Кирило ШЕВЧЕНКО

Інд. 22

Додаток 1
до рішення Правління
Національного банку України
21 січня 2022 року № 27-рш

Перелік банків України,
щодо яких здійснюватиметься оцінка стійкості у 2022 році

№ з/п	Найменування банку
1	2
1	АТ КБ “ПриватБанк”
2	АТ “Ощадбанк”
3	АТ “Укрексімбанк”
4	АБ “УКРГАЗБАНК”
5	АТ “АЛЬФА-БАНК”
6	АТ “Райффайзен Банк”
7	АТ “СБЕРБАНК”
8	АТ “УКРСИББАНК”
9	АТ “ОТП БАНК”
10	АТ “КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК”
11	ПАТ “Промінвестбанк”
12	АТ “СІТІБАНК”
13	АТ “ПроКредит Банк”
14	АТ “КРЕДОБАНК”
15	АТ “ІНГ Банк Україна”
16	АТ “Ідея Банк”
17	АТ “ПРАВЕКС БАНК”
18	АТ “ПРЕУС БАНК МКБ”
19	АТ “БАНК ФОРВАРД”
20	АТ “Дойче Банк ДБУ”
21	АТ “СЕБ КОРПОРАТИВНИЙ БАНК”
22	АТ “КРЕДИТВЕСТ БАНК”
23	АТ “КРЕДИТ ЄВРОПА БАНК”
24	АТ “БТА БАНК”
25	АТ “ПУМБ”
26	Акціонерний банк “Південний”
27	АТ “ТАСКОМБАНК”
28	АТ “УНІВЕРСАЛ БАНК”
29	АТ “БАНК КРЕДИТ ДНІПРО”
30	ПАТ “БАНК ВОСТОК”
31	АТ “МЕГАБАНК”
32	АТ “А-БАНК”

1	2
33	ПАТ “МТБ БАНК”
34	АКБ “ІНДУСТРІАЛБАНК”
35	АТ “БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ”
36	АТ “МІБ”
37	АТ “БАНК АЛЪЯНС”
38	АТ АКБ “Львів”
39	АТ “КБ “ГЛОБУС”
40	ПуАТ “КБ “АКОРДБАНК”
41	АТ “Полтава-банк”
42	АБ “КЛІРИНГОВИЙ ДІМ”
43	АТ “БАНК СІЧ”
44	АТ “ПЕРШИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК”
45	АТ “АБ “РАДАБАНК”
46	АТ “КРИСТАЛБАНК”
47	АТ “БАНК “ГРАНТ”
48	АТ “АКБ “КОНКОРД”
49	АТ “КІБ”
50	АТ “КОМІНВЕСТБАНК”
51	АТ “УКРБУДІНВЕСТБАНК”
52	АТ “АП БАНК”
53	АТ “МОТОР-БАНК”
54	АТ “РВС БАНК”
55	АТ “АСВІО БАНК”
56	АТ “БАНК “УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ”
57	АТ “БАНК 3/4”
58	АТ “ЮНЕКС БАНК”
59	АТ “МетаБанк”
60	АТ “БАНК АВАНГАРД”
61	АТ “АЙБОКС БАНК”
62	Полікомбанк
63	АТ “АЛЬТБАНК”
64	АТ “ЄПБ”
65	АТ “СКАЙ БАНК”
66	АТ “ОКСІ БАНК”
67	ПрАТ “БАНК ФАМІЛЬНИЙ”
68	АТ “БАНК “ПОРТАЛ”
69	АТ “БАНК ТРАСТ-КАПІТАЛ”
70	АТ “АЛЬПАРІ БАНК”
71	АТ “Український банк реконструкції та розвитку”

Додаток 2
до рішення Правління
Національного банку України
21 січня 2022 року № 27-рш

Перелік банків України,
щодо яких оцінка стійкості у 2022 році
здійснюватиметься із застосуванням двох етапів

№ з/п	Найменування банку
1	2
1	АТ КБ “ПриватБанк”
2	АТ “Райффайзен Банк”
3	АТ “УКРСИББАНК”
4	АТ “ОТП БАНК”
5	АТ “КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК”
6	АТ “ПроКредит Банк”
7	АТ “Ідея Банк”
8	АТ “ПУМБ”
9	ПАТ “Промінвестбанк”
10	АТ “СІТІБАНК”
11	АТ “ІНГ Банк Україна”
12	АТ “ПРЕУС БАНК МКБ”
13	АТ “Дойче Банк ДБУ”
14	АТ “СЕБ КОРПОРАТИВНИЙ БАНК”
15	АТ “КРЕДИТВЕСТ БАНК”
16	АТ “КРЕДИТ ЄВРОПА БАНК”
17	АТ “БТА БАНК”
18	АТ “МІБ”
19	АБ “КЛІРИНГОВИЙ ДІМ”
20	АТ “Полтава-банк”
21	АТ “БАНК СІЧ”
22	АТ “ПЕРШИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК”
23	АТ “АБ “РАДАБАНК”
24	АТ “КРИСТАЛБАНК”
25	АТ “БАНК “ГРАНТ”
26	АТ “АКБ “КОНКОРД”
27	АКБ “ІНДУСТРІАЛБАНК”
28	АТ “КОМІНВЕСТБАНК”
29	АТ “УКРБУДІНВЕСТБАНК”
30	АТ “АП БАНК”
31	АТ “МОТОР-БАНК”

1	2
32	АТ “РВС БАНК”
33	АТ “АСВІО БАНК”
34	АТ “БАНК “УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ”
35	АТ “БАНК 3/4”
36	АТ “ЮНЕКС БАНК”
37	АТ “МетаБанк”
38	АТ “БАНК АВАНГАРД”
39	АТ “АЙБОКС БАНК”
40	Полікомбанк
41	АТ “АЛЬТБАНК”
42	АТ “СПБ”
43	АТ “СКАЙ БАНК”
44	АТ “ОКСІ БАНК”
45	ПрАТ “БАНК ФАМІЛЬНИЙ”
46	АТ “БАНК “ПОРТАЛ”
47	АТ “БАНК ТРАСТ-КАПІТАЛ”
48	АТ “АЛЬПАРІ БАНК”
49	АТ “Український банк реконструкції та розвитку”

Додаток 3
до рішення Правління
Національного банку України
21 січня 2022 року № 27-рш

Перелік банків України,
щодо яких оцінка стійкості у 2022 році
здійснюватиметься із застосуванням трьох етапів

№ з/п	Найменування банку
1	2
1	АТ “Ощадбанк”
2	АТ “Укрексімбанк”
3	АБ “УКРГАЗБАНК”
4	АТ “АЛЬФА-БАНК”
5	АТ “СБЕРБАНК”
6	АТ “КРЕДОБАНК”
7	АТ “ПРАВЕКС БАНК”
8	АТ “БАНК ФОРВАРД”
9	Акціонерний банк “Південний”
10	АТ “ТАСКОМБАНК”
11	АТ “УНІВЕРСАЛ БАНК”
12	АТ “БАНК КРЕДИТ ДНІПРО”
13	ПАТ “БАНК ВОСТОК”
14	АТ “МЕГАБАНК”
15	АТ “А-БАНК”
16	ПАТ “МТБ БАНК”
17	АТ “КІБ”
18	АТ “БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ”
19	АТ “БАНК АЛЬЯНС”
20	АТ АКБ “Львів”
21	АТ “КБ “ГЛОБУС”
22	ПуАТ “КБ “АКОРДБАНК”

Технічне завдання для здійснення оцінки стійкості банків і
банківської системи України у 2022 році

I. Загальні положення

1. Це Технічне завдання розроблене з метою:
  - 1) здійснення оцінки активів банку;
  - 2) перевірки якості (достовірності) оцінки вартості майна (за потреби);
  - 3) визначення впливу макроекономічних сценаріїв на фінансовий стан, розмір та достатність (адекватність) регулятивного капіталу, достатність основного капіталу (далі – достатність капіталу) банку на трирічний прогностичний період;
  - 4) визначення необхідного рівня нормативів достатності капіталу;
  - 5) здійснення оцінки стану списання знецінених фінансових активів банку.
2. Терміни та скорочення в цьому Технічному завданні вживаються в такому значенні:
  - 1) актив – активна банківська операція, що застосовується у значенні, визначеному в Положенні про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями, затвердженому постановою Правління Національного банку України від 30 червня 2016 року № 351 (зі змінами) (далі – Положення № 351);
  - 2) аудитор – аудиторська фірма, включена до розділу Реєстру аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності, що ведеться відповідно до Закону України “Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність” щодо суб'єктів аудиторської діяльності, які мають право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес, та з якою банк згідно з вимогами Положення про порядок подання банком до Національного банку України аудиторського звіту за результатами щорічної перевірки фінансової звітності, затвердженого постановою Правління

Національного банку України від 02 серпня 2018 року № 90 (зі змінами) (далі – Положення № 90), уклад договір про надання аудиторських послуг;

3) аудиторський звіт – звіт аудитора, що подається до Національного банку України згідно з вимогами Положення № 90;

4) базовий макроекономічний сценарій – комплексний прогноз визначених Національним банком України макроекономічних показників на визначений період у майбутньому за найбільш очікуваного розвитку подій, який використовується для здійснення стрес-тестування банків;

5) балансова вартість – термін застосовується у значенні, визначеному в Інструкції з бухгалтерського обліку операцій із фінансовими інструментами в банках України, затвердженій постановою Правління Національного банку України від 21 лютого 2018 року № 14 (зі змінами) (далі – Інструкція № 14);

6) борг за активом – термін застосовується у значенні, визначеному в Положенні № 351;

7) бюджетна установа – орган державної влади, орган місцевого самоврядування, а також організація, створена ними в установленому порядку, що повністю утримується за рахунок державного чи місцевого бюджету;

8) валова балансова вартість фінансового активу – термін застосовується у значенні, визначеному в Інструкції № 14;

9) Звіт про результати першого етапу оцінки стійкості банку – звіт аудитора про оцінку активів, перевірку вартості нерухомого майна та оцінку стану списання знецінених фінансових активів банку, складений згідно з вимогами цього Технічного завдання;

10) звітна дата – 01 січня року, наступного за звітним;

11) звітний рік – звітний період для складання банками фінансової звітності (календарний рік), яка підлягає щорічній перевірці аудиторською фірмою;

12) знецінений фінансовий актив – фінансовий актив, що застосовується у значенні, визначеному в Інструкції № 14;

13) майно – нерухоме та рухоме майно, визначене в підпунктах 20 та 32 пункту 2 розділу I цього Технічного завдання;

- 14) МСФЗ – Міжнародні стандарти фінансової звітності;
- 15) МСФЗ 9 – Міжнародний стандарт фінансової звітності 9 “Фінансові інструменти”;
- 16) Національний банк – Національний банк України;
- 17) необхідний рівень нормативів достатності капіталу – рівень нормативу достатності (адекватності) регулятивного капіталу (Н2) та нормативу достатності основного капіталу (Н3), визначений Національним банком за результатами оцінки стійкості банків;
- 18) необхідний рівень нормативу Н2 – рівень нормативу достатності (адекватності) регулятивного капіталу (Н2), визначений Національним банком за результатами оцінки стійкості банків;
- 19) необхідний рівень нормативу Н3 – рівень нормативу достатності основного капіталу (Н3), визначений Національним банком за результатами оцінки стійкості банків;
- 20) нерухоме майно – нерухоме майно, що обліковується банком за балансовими рахунками, включаючи основні засоби, інвестиційну нерухомість, необоротні активи, утримувані для продажу, нерухоме майно, що перейшло у власність банку як заставодержателя (далі – нерухоме майно банку), та за позабалансовими рахунками, включаючи нерухоме майно, що отримане банком у заставу;
- 21) несприятливий макроекономічний сценарій – комплексний прогноз визначених Національним банком макроекономічних показників на визначений період у майбутньому, що враховує імовірні макроекономічні шоки, який використовується для здійснення стрес-тестування банків;
- 22) НКР – непокритий кредитний ризик, визначений згідно з вимогами Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 28 серпня 2001 року № 368, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 26 вересня 2001 року за № 841/6032 (зі змінами) (далі – Інструкція № 368);
- 23) норматив Н2 – норматив достатності (адекватності) регулятивного капіталу (Н2), установлений Інструкцією № 368;
- 24) норматив Н3 – норматив достатності основного капіталу (Н3), установлений Інструкцією № 368;

25) нормативи достатності капіталу – норматив достатності (адекватності) регулятивного капіталу (Н2) та норматив достатності основного капіталу (Н3), установлені Інструкцією № 368;

26) ОК – основний капітал, розрахований згідно з вимогами Інструкції № 368, розпорядчого акта Національного банку, що визначає методику розрахунку економічних нормативів регулювання діяльності банків;

27) оцінка активів – оцінка якості активів та прийнятності забезпечення за кредитними операціями банку, здійснена згідно з вимогами Положення № 351 та цього Технічного завдання;

28) оціночний резерв під кредитні збитки – резерв, сформований згідно з вимогами МСФЗ;

29) поточний рік – рік, в якому здійснюється оцінка стійкості банку;

30) прогнозний період – трирічний період від звітної дати;

31) ринковий ризик – імовірність виникнення збитків або додаткових втрат, або недоотримання доходів унаслідок несприятливої зміни курсів іноземних валют, процентних ставок, вартості фінансових інструментів;

32) рухоме майно – рухоме майно, що отримане банком у заставу;

33) РК – регулятивний капітал, розрахований згідно з вимогами Інструкції № 368, розпорядчого акта Національного банку, що визначає методику розрахунку економічних нормативів регулювання діяльності банків;

34) СОД – суб'єкт оціночної діяльності, що застосовується у значенні, визначеному в Законі України “Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні”;

35) СРО – саморегульвна організація оцінювачів, яка є громадською організацією, що має статус саморегульвної організації оцінювачів, що проводить експертну грошову оцінку земельних ділянок, визнаний Державною службою України з питань геодезії, картографії та кадастру відповідно до Порядку визнання Державною службою з питань геодезії, картографії та кадастру статусу саморегульвної організації оцінювачів, що проводять експертну грошову оцінку земельних ділянок, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 05 жовтня 2004 року № 1303 (зі змінами);

36) стрес-тестування банку – метод кількісної оцінки ймовірних змін якості балансових та позабалансових позицій банку внаслідок гіпотетичних, але ймовірних змін у визначених факторах (макроекономічних показниках) зовнішнього середовища;

37) ФО – фізична особа (у тому числі фізична особа-підприємець, ФОП);

38) ЮО – юридична особа (крім банків та бюджетних установ);

39) якісна (достовірна) оцінка вартості майна (крім земельних ділянок) – оцінка, проведена без порушення принципів, методичних підходів, методів, оціночних процедур та/або на основі обґрунтованих припущень, що доводиться шляхом рецензування звіту СОД про оцінку майна Фондом державного майна України (далі – ФДМУ);

40) якісна (достовірна) оцінка грошової вартості земельних ділянок – оцінка, проведена без порушення принципів, методичних підходів, методів, оціночних процедур та/або на основі обґрунтованих припущень, що доводиться шляхом рецензування звіту СОД про оцінку майна СРО;

41) CCF – коефіцієнт кредитної конверсії;

42) CR – кредитний ризик;

43) CV – вартість забезпечення за активом;

44) EAD – експозиція під ризиком, визначена згідно з пунктом 32 розділу II Положення № 351;

45) k – коефіцієнт ліквідності забезпечення за активом;

46) LGD – втрати в разі дефолту;

47) NPL – активи, визначені як непрацюючі відповідно до пункту 39 розділу II Положення № 351;

48) PD – імовірність дефолту;

49) PL – працюючі активи. Активи, класифіковані відповідно до Положення № 351, крім активів, зазначених у пункті 39 розділу II Положення № 351;

50) RC – інші надходження.

II. Сфера застосування

3. Оцінка стійкості банку здійснюється у два або три етапи:

1) перший етап – оцінка активів, розрахунок розміру РК і ОК, значень нормативів достатності капіталу з урахуванням результатів оцінки активів, коригувань фінансової звітності банку за звітний рік, здійснених згідно з вимогами Інструкції про порядок складання та оприлюднення фінансової звітності банків України, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 24 жовтня 2011 року № 373, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 10 листопада 2011 року за № 1288/20026 (зі змінами) (далі – коригування фінансової звітності); перевірка вартості нерухомого майна банку; оцінка стану списання знецінених фінансових активів;

2) другий етап – екстраполяція результатів оцінки активів (за потреби), перевірка якості (достовірності) оцінки вартості майна (за потреби), розрахунок розміру РК і ОК, значень нормативів достатності капіталу з урахуванням екстраполяції та перевірки якості (достовірності) оцінки вартості майна. Для банку, щодо якого Національний банк прийняв рішення про проведення оцінки стійкості із застосуванням двох етапів (першого та другого), – визначення необхідного рівня нормативів достатності капіталу банку згідно з вимогами цього Технічного завдання;

3) третій етап – здійснення стрес-тестування за базовим та несприятливим макроекономічними сценаріями, розрахунок розміру РК і ОК, значень нормативів достатності капіталу з урахуванням стрес-тестування. Для банку, щодо якого Національний банк прийняв рішення про проведення оцінки стійкості із застосуванням трьох етапів, – визначення необхідного рівня нормативів достатності капіталу банку згідно з вимогами цього Технічного завдання.

4. На першому етапі оцінка стійкості охоплює:

1) кредити, що надані ЮО та ФО, а також усі інші активні операції (балансові та позабалансові) щодо таких суб'єктів, зазначені в розділах III–V цього Технічного завдання;

2) нерухоме майно банку, зазначене в розділі VI цього Технічного завдання;

3) кредити та фінансову дебіторську заборгованість ЮО та ФО, за якими оціночний резерв під кредитні збитки сформовано в розмірі 100%, зазначені в розділі XII цього Технічного завдання.

5. Проведення оцінки активів, перевірки вартості нерухомого майна та оцінка стану списання знецінених фінансових активів банку здійснюється в межах проведення щорічної аудиторської перевірки річної фінансової звітності, консолідованої фінансової звітності та іншої інформації щодо фінансово-господарської діяльності банку згідно з вимогами Положення № 90.

6. Об'єктом аналізу під час оцінки активів, перевірки вартості нерухомого майна та оцінки стану списання знецінених фінансових активів банку є дані бухгалтерського обліку, статистичної звітності та інші дані банку станом на звітну дату.

7. Банк надає аудитору для проведення оцінки активів, перевірки вартості нерухомого майна та оцінки стану списання знецінених фінансових активів банку інформацію станом на звітну дату щодо:

1) методик і процедур, які передбачені внутрішньобанківськими положеннями щодо визначення розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями, згідно з переліком, зазначеним у додатку 1 до Положення № 351;

2) внутрішньобанківських процедур (правил) щодо списання знецінених фінансових активів банку;

3) фінансового стану банку (баланс банку, сформований за вихідними залишками балансових рахунків, рахунків доходів і витрат та позабалансових рахунків Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України);

4) активів і наданих фінансових зобов'язань щодо великих боржників/контрагентів, які відповідають критерію великих боржників/контрагентів відповідно до цього Технічного завдання в розрізі видів активів/фінансових зобов'язань, окремих договорів, отриманого забезпечення, класів боржників/контрагентів, розміру та компонентів оцінки кредитного ризику, визначених відповідно до вимог Положення № 351;

5) фінансової звітності та іншої інформації про господарську діяльність боржників/контрагентів банку, які відповідають критерію великих боржників/контрагентів – ЮО відповідно до цього Технічного завдання;

6) реєстру активів, передбаченого в розділі III цього Технічного завдання;

7) кредитів, що були реструктуризовані або пролонговані протягом останніх двох років та/або за якими банк не визнав подію дефолту відповідно до пункту 166 розділу XVIII Положення № 351 на підставі судження;

8) суджень банку, на підставі яких банк не визнав подію дефолту боржника/контрагента відповідно до пункту 166 розділу XVIII Положення № 351 та ухвалив рішення про припинення визнання дефолту боржника/контрагента відповідно до пункту 167 розділу XVIII Положення № 351;

9) кредитів, що були реструктуризовані у 2021 році за умов, зазначених у підпункті 4 пункту 1 постанови Правління Національного банку України від 26 березня 2020 року № 39 “Про особливості застосування вимог Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями у зв’язку із запровадженням обмежувальних заходів” (зі змінами) (далі – Постанова № 39);

10) кредитів, що були реструктуризовані у 2021 році за умов, зазначених у підпункті 4 пункту 2 Правил роботи банків України у зв’язку з установленням карантину та запровадженням обмежувальних протиепідемічних заходів із метою запобігання поширенню коронавірусної хвороби COVID-19, затверджених постановою Правління Національного банку України від 21 грудня 2020 року № 160 (далі – Правила № 160);

11) нерухомого майна банку, яке відповідає критеріям розділу VI цього Технічного завдання, уключаючи об’єкти нерухомого майна, зареєстровані на тимчасово окупованій території України та/або території проведення операції об’єднаних сил, які були продані після звітної дати, з окремим зазначенням назви покупця (у розрізі пов’язаних і непов’язаних із банком осіб), вартості продажу, рахунку, на який надходили кошти від продажу, сум і напрямів використання таких коштів, а також договорів про продаж таких об’єктів;

12) реєстру знецінених фінансових активів, передбаченого в розділі XII цього Технічного завдання;

13) інших даних на запит Національного банку та/або аудитора.

8. Національний банк під час другого етапу оцінки стійкості банку станом на звітну дату:

1) проводить екстраполяцію результатів перевірки якості активів на інші активи банку на підставі результатів першого етапу (за потреби) згідно з розділом VIII цього Технічного завдання;

2) здійснює перевірку якості (достовірності) оцінки вартості майна (за потреби) згідно з розділом IX цього Технічного завдання;

3) здійснює розрахунок розміру РК і ОК, значень нормативів достатності капіталу, визначає необхідний рівень нормативів достатності капіталу з урахуванням екстраполяції та перевірки якості (достовірності) оцінки вартості майна згідно з розділом X цього Технічного завдання.

9. Національний банк на третьому етапі здійснює стрес-тестування за базовим та несприятливим макроекономічними сценаріями, розрахунок розміру РК і ОК, значень нормативів достатності капіталу з урахуванням стрес-тестування на прогностичний період на підставі результатів першого та другого етапів оцінки стійкості банку, визначає необхідний рівень нормативів достатності капіталу банку з урахуванням стрес-тестування станом на звітну дату згідно з розділом XI цього Технічного завдання.

10. Оцінка стійкості банку виконується за основними робочими блоками, наведеними в додатку 1 до цього Технічного завдання.

III. Підготовка (створення) реєстру активів

11. Банк складає реєстр активів станом на звітну дату в розрізі видів боржників/контрагентів – ЮО та ФО, який містить відповідні поля інформації щодо:

1) ідентифікації боржників/контрагентів, уключаючи таку інформацію: пов'язані/не пов'язані з банком особи; позичальники, які зареєстровані на тимчасово окупованій території України та/або території проведення операції об'єднаних сил згідно з документами, які на дату перевірки є в кредитній/юридичній справі боржника/контрагента; належність боржника до групи юридичних осіб під спільним контролем/групи пов'язаних контрагентів;

2) кредитів, уключаючи інформацію щодо кредитів, що надані на реалізацію інвестиційних проєктів, порядку визначення імовірності дефолту боржника – ЮО за такими кредитами, а також наявності: ознак, що свідчать про високий кредитний ризик боржника/контрагента; визнання/припинення визнання дефолту боржника/контрагента;

3) інших активів ЮО та ФО (балансових та позабалансових, за винятком тих, до яких застосовується CCF або PD, що дорівнює нулю відповідно до вимог Положення № 351);

4) методу оцінки кредитного ризику (на індивідуальній/груповій основі/за спрощеним підходом);

5) застави.

12. Банк на підставі реєстру активів формує та систематизує кредити, що надані ЮО та ФО, розподіляючи їх на сегменти за такими характеристиками і в такому порядку:

- 1) тип боржника: ЮО, ФО;
- 2) клас боржника: для боржників – ЮО від 1 до 10 (для кредитів під інвестиційний проєкт від 1 до 5), для боржників – ФО від 1 до 5;
- 3) вид валюти: національна, іноземна;
- 4) переважний вид застави за кредитами, що надані ФО, заставою за якими є: нерухоме майно, транспортні засоби, інші види застави або застави немає.
У межах кожного сегмента банк систематизує боржників у порядку зменшення суми боргу.

13. Банк здійснює перевірку достовірності (відповідності) та повноти інформації, що міститься в реєстрі активів. Така перевірка включає:

- 1) вивіряння даних на відповідність (тобто вивіряння банківських автоматизованих перевірок, що підтверджують відповідність інформації в реєстрі кредитів первинним джерелам інформації);
- 2) специфічні перевірки полів (виявлення помилок, наприклад, пропущених та/або невідповідних значень, форматів, повторюваних значень тощо);
- 3) перехресні перевірки полів (перевірка на невідповідність між полями, наприклад, кредит прострочений понад 90 днів, але не позначений у полі “непрацюючий актив”);
- 4) перехресні перевірки на адекватність часовим обмеженням (наприклад, кредит, виданий у липні 2021 року, не може бути прострочений понад 90 днів у серпні 2021 року).

IV. Формування вибірки активів, щодо яких оцінюється кредитний ризик

14. Відбір активів банку, щодо яких оцінюється кредитний ризик, для перевірки має здійснюватися керівником робочої групи аудитора на підставі реєстру активів, а також інших даних, що містять дані про класифікацію активів банку.

15. Не включаються до вибірки активи, за якими розмір кредитного ризику, розрахований банком згідно з Положенням № 351, дорівнює або перевищує 95%.

16. Після здійснення відбору перелік відібраних активів має передаватися:

1) керівником робочої групи аудитора для перевірки виконавцям без інформації щодо класифікації активів банком з метою забезпечення незаангажованості оцінки якості активів;

2) банком на погодження до Національного банку з усією інформацією, що міститься в реєстрі активів, складеному відповідно до пункту 11 розділу III цього Технічного завдання. Перелік відібраних активів має бути підписаний керівником банку та керівником аудиторської фірми з використанням кваліфікованого електронного підпису, який має таку саму юридичну силу, як і власноручний підпис відповідно до Закону України “Про електронні довірчі послуги”, і поданий банком в електронному вигляді із супровідним листом на адресу Департаменту банківського нагляду та Департаменту фінансової стабільності Національного банку засобами АРМ-НБУ-інформаційний (Задача Т) учаснику ЗНС Департамент забезпечення діяльності Національного банку. Підписаний файл повинен мати розширення “p7s” та в перших трьох позиціях назви файлу містити НКВ банку.

17. Аудиторська перевірка якості активів банку є дворівневою:

1) базова – формування та перевірка базової вибірки активів банку, включаючи кредити, що надані ЮО та ФО, для визначення доцільності проведення поглибленої перевірки якості кредитного портфеля банку;

2) поглиблена – формування та перевірка поглибленої вибірки активів (кредитів).

18. Базова вибірка складається з вибірки активів боржників/контрагентів – ЮО та вибірки активів боржників – ФО.

До базової вибірки активів боржників/контрагентів – ЮО включаються:

1) 40 великих (найбільших) боржників/контрагентів – ЮО, якщо сукупний розмір EAD за всіма активами та фінансовими зобов’язаннями боржника/ контрагента (за винятком тих, до яких застосовується CCF або PD, що дорівнює нулю відповідно до вимог Положення № 351) на одного такого суб’єкта становить не менше ніж 5% від РК банку. Якщо до вибірки за зазначеним критерієм потрапляє менше ніж 20 ЮО, до вибірки в порядку зменшення суми боргу за активами додатково включаються наступні ЮО із

сумою боргу за активами, що перевищує або становить 10 млн грн [у цьому разі розмір вибірки не повинен перевищувати 20 ЮО разом із великими (найбільшими) боржниками/контрагентами];

2) інші боржники за кредитами, за винятком великих боржників – ЮО, у такому порядку.

Мінімальний розмір вибірки інших боржників – ЮО розраховується як 140 мінус кількість великих боржників – ЮО, уключених до вибірки згідно з підпунктом 1 пункту 18 розділу IV цього Технічного завдання.

Перевірці підлягають усі боржники – ЮО банку з урахуванням вимог пункту 15 розділу IV цього Технічного завдання, якщо загальна кількість боржників – ЮО банку є меншою, ніж 140.

З кожного сегмента боржників – ЮО випадково обирається кількість боржників, яка розраховується як частка кількості боржників кожного сегмента в загальній кількості боржників – ЮО всіх сегментів, помножена на мінімальний розмір вибірки інших боржників – ЮО та округлена до більшого цілого числа, що в сумі з великими боржниками – ЮО становитиме не менше ніж 140 боржників. Боржники, кредити яких уключені до вибірки з різних сегментів, ураховуються як різні боржники для цілей розрахунку розміру вибірки.

Детальний опис підходу, що застосовувався для формування випадкової вибірки інших боржників – ЮО, подається у Звіті про результати першого етапу оцінки стійкості банку.

Національний банк за результатами розгляду поданого банком переліку відібраних активів боржників/контрагентів – ЮО за потреби надає банку додатковий перелік активів боржників/контрагентів – ЮО, відібраних відповідно до підпункту 1 пункту 18 розділу IV цього Технічного завдання за даними статистичної звітності банку станом на 01 січня 2022 року, з метою доповнення поданого переліку відібраних активів та доформування базової вибірки активів боржників/контрагентів – ЮО.

19. До базової вибірки боржників/контрагентів – ФО включаються:

1) 10 великих (найбільших) боржників/контрагентів – ФО, якщо сукупний розмір EAD за всіма активами та фінансовими зобов'язаннями боржника/контрагента (за винятком тих, до яких застосовується CCF або PD, що дорівнює нулю відповідно до вимог Положення № 351) на одного такого суб'єкта становить не менше ніж 2 млн грн у гривневому еквіваленті;

2) інші боржники за кредитами, за винятком великих боржників – ФО, у такому порядку.

Мінімальний розмір вибірки інших боржників – ФО розраховується як 140 мінус кількість великих боржників – ФО, уключених до вибірки згідно з підпунктом 1 пункту 19 розділу IV цього Технічного завдання.

Перевірці підлягають усі боржники – ФО банку з урахуванням вимог пункту 15 розділу IV цього Технічного завдання, якщо загальна кількість боржників – ФО банку є меншою, ніж 140.

Мінімальний розмір вибірки рівномірно розподіляється між сегментами інших боржників – ФО за переважним видом застави (нерухоме майно, транспортні засоби, інші види застави або застави немає) та округлюється до більшого цілого числа.

З кожного сегмента інших боржників – ФО з певним видом застави випадково обирається кількість боржників, яка розраховується як частка кількості боржників кожного сегмента в загальній кількості боржників – ФО з цим типом застави, помножена на мінімальний розмір вибірки боржників – ФО з цим типом застави та округлена до більшого цілого числа.

Якщо кількість кредитів у сегменті є меншою за визначений розмір вибірки для цього сегмента, то різниця між розміром вибірки та наявною кількістю кредитів у сегменті розподіляється рівномірно між іншими сегментами.

Розмір базової вибірки кредитів боржників – ФО (разом із великими боржниками – ФО) має становити не менше ніж 140 боржників. Боржники, кредити яких уключені до вибірки з різних сегментів, ураховуються як різні боржники для цілей розрахунку розміру вибірки. Приклад розрахунку розміру базової вибірки кредитів боржників – ФО наведено в додатку 2 до цього Технічного завдання.

Детальний опис підходу, що був застосований для формування випадкової вибірки інших боржників – ФО, подається у Звіті про результати першого етапу оцінки стійкості банку.

20. Поглиблена перевірка в сегменті боржників/контрагентів – ЮО або боржників – ФО не проводиться, якщо під час перевірки якості активів із базової вибірки боржників/контрагентів – ЮО або базової вибірки боржників – ФО частка боржників/контрагентів банку з виявленими порушеннями у відповідному сегменті становить менше ніж 5%.

Поглиблена перевірка не проводиться, якщо базова вибірка боржників/контрагентів – ЮО або базова вибірка боржників – ФО включає всіх боржників відповідних сегментів.

21. Поглиблена перевірка проводиться в тому сегменті боржників/контрагентів – ЮО або боржників – ФО, у якому частка боржників/контрагентів банку з виявленими порушеннями дорівнює або перевищує 5% від кількості боржників/контрагентів, відібраних до базової вибірки ЮО/ФО.

22. Поглиблена перевірка проводиться щодо кожного сегмента кредитів банку, крім найменших сегментів, для яких сукупна сума заборгованості за всіма кредитами цих сегментів (окремо в межах сегмента боржників/контрагентів –

ЮО та/або боржників – ФО), зменшена на величину кредитного ризику, кумулятивно не перевищує 50% від суми РК.

Поглиблена перевірка здійснюється в такому порядку.

Випадково формується вибірка боржників з кожного сегмента (за винятком перевірених боржників, уключених до базової вибірки) відповідно до таблиці 2 додатка 2 до цього Технічного завдання.

Якщо під час перевірки кредитів із сформованої вибірки частка боржників із виявленими порушеннями дорівнює або перевищує 10%, то вибірка збільшується до розміру, який визначається за таблицею 3 додатка 2 до цього Технічного завдання, та перевіряються кредити таких боржників (за винятком перевірених кредитів боржників із базової вибірки та вибірки, сформованої за таблицею 2 додатка 2 до цього Технічного завдання).

23. Для застосування пунктів 20–22 розділу IV цього Технічного завдання порушенням вважається будь-який випадок коригування аудитором будь-якого компонента (коефіцієнта) розрахунку розміру кредитного ризику відповідно до вимог, установлених Положенням № 351 та Постановою № 39/Правилами № 160:

1) неправильне визначення виду економічної діяльності відповідно до Положення № 351;

2) неправильне визначення кількості днів прострочення погашення боргу за активом (ураховуючи кредити овердрафт/кредитні картки) відповідно до вимог пункту 36 розділу II Положення № 351;

3) неправильне визначення/невизначення ознаки, що свідчать про високий кредитний ризик боржника/контрагента відповідно до Положення № 351;

4) невизнання події дефолту або необґрунтоване припинення визнання дефолту боржника/контрагента відповідно до Положення № 351, уключаючи порушення вимог Постанови № 39/Правил № 160 у частині невизнання події дефолту за реструктуризованими кредитами;

5) неправильне визначення класу боржника/контрагента, уключаючи наявність фактору його належності до групи під спільним контролем та/або до групи пов'язаних контрагентів відповідно до Положення № 351;

б) завищення на 10% та більше суми вартості застави (з урахуванням коефіцієнта ліквідності забезпечення, визначеного згідно з вимогами Положення № 351) та РС, уключаючи вимоги пункту 120 розділу X Положення № 351;

7) невідповідність значення PD методиці банку щодо визначення значень коефіцієнтів PD у межах установлених діапазонів значень згідно з вимогами Положення № 351;

8) некоректне застосування CCF для фінансових зобов'язань;

9) інших випадків коригування аудитором компонентів (коефіцієнтів) розрахунку розміру кредитного ризику.

24. Системним порушенням вважається порушення, визначене в пункті 23 розділу IV цього Технічного завдання, що має повторюваний характер, притаманне всім боржникам/контрагентам з однотипними характеристиками та має спільну причину виникнення.

25. Банк під час оцінки активів має виправити системне порушення в повному обсязі (за всіма активами), а аудитор має відобразити результати виправлення системного порушення в повному обсязі у Звіті про результати першого етапу оцінки стійкості банку та в інформації, що надається Національному банку згідно з підпунктом 2 пункту 16 розділу IV цього Технічного завдання. Виправлене системне порушення не враховується як порушення для цілей застосування пунктів 20–22 розділу IV цього Технічного завдання.

Системне порушення, що не було виправлене банком під час оцінки активів з об'єктивних причин, враховується як одне порушення для цілей застосування пунктів 20–22 розділу IV цього Технічного завдання.

V. Оцінка активів

26. Оцінка активів, зазначених у підпункті 1 пункту 4 розділу II цього Технічного завдання, проводиться з наданням відповідних коментарів та зазначенням здійснених коригувань.

27. Оцінка активів та визначення розміру кредитного ризику за ними здійснюється відповідно до вимог Положення № 351 та Постанови № 39/Правил № 160 із застосуванням професійного судження. У Звіті про результати першого етапу оцінки стійкості банку має зазначатись інформація, яка є важливою для розуміння та об'єктивної оцінки Національним банком застосованого аудитором професійного судження.

28. За кредитами, що підлягають оцінці, мають переглядатися кредитні справи та робочі документи, методи оцінки кредитоспроможності (скорингу) позичальників, бізнес-плани та грошові потоки боржників, а також (за наявності) будь-які рішення щодо оцінки кредитоспроможності (скорингу) боржників, які

приймалися банком на підставі сформованого судження. Виявлені помилки в зазначених документах мають бути виправлені банком.

29. Під час перевірки кредитів, що оцінюються банком на груповій основі, перевіряється дотримання банком вимог Положення № 351 стосовно:

- 1) об'єднання таких кредитів у групи з однорідними характеристиками кредитного ризику;
- 2) визначення кількості календарних днів прострочення боргу;
- 3) визначення рівня покриття боргу заставою.

30. Усі кредити боржника/контрагента, що оцінюються на індивідуальній основі (у тому числі ті, що не включені до вибірки), мають бути перекласифіковані до нижчого (гіршого) класу, за винятком випадків, передбачених у пункті 27 розділу II Положення № 351, якщо будь-який кредит такого боржника/контрагента, що оцінюється на індивідуальній основі, було перекласифіковано до нижчого (гіршого) класу. Така перекласифікація кредитів одного боржника враховується як одне порушення для цілей застосування пунктів 20–22 розділу IV цього Технічного завдання незалежно від кількості сегментів, що містять кредити цього боржника.

31. Під час оцінки якості кредитів, відібраних відповідно до підпункту 1 пункту 4 розділу II цього Технічного завдання, здійснюється оцінювання достовірності оцінки та прийнятності забезпечення за цими кредитами в такому порядку.

Забезпечення, яке є предметом аудиторської перевірки в межах проведення щорічної перевірки фінансової звітності банку, перевіряється аудитором на відповідність його оцінки ринковій вартості.

Стосовно забезпечення, яке не є предметом аудиторської перевірки в межах проведення щорічної перевірки фінансової звітності банку, аудитором формується судження щодо прийнятності та обґрунтованості оцінки його вартості.

Відповідні коригування здійснюються, якщо отримана в результаті оцінки активів вартість застави за кредитами є нижчою, ніж вартість застави згідно з даними банку більше ніж на 10%.

Перевірка вартості застави, зареєстрованої на тимчасово окупованій території України та/або території проведення операції об'єднаних сил станом на звітну дату, здійснюється з коригуванням вартості такої застави до нуля (за винятком предметів застави, на які поширюється дія Закону України “Про тимчасові заходи на період проведення антитерористичної операції” щодо основних фондів, розташованих на території районів та міст обласного значення,

не включених до переліку, затвердженого Указом Президента України від 07 лютого 2019 року № 32/2019 “Про межі та перелік районів, міст, селищ і сіл, частин їх територій, тимчасово окупованих у Донецькій та Луганській областях”).

32. Під час оцінки якості кредитів боржників – ФО, за якими заставою є інші види застави, крім нерухомого майна та транспортних засобів, або ж застави немає, відібраних відповідно до підпункту 1 пункту 4 розділу II цього Технічного завдання, здійснюється перевірка коректності процедур визначення кількості календарних днів прострочення боргу з урахуванням вимог пункту 36 розділу II Положення № 351. Перевіряється врахування вимог пункту 36 розділу II Положення № 351 у методиках і процедурах, які передбачені внутрішньобанківськими положеннями щодо визначення розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями, згідно з переліком, зазначеним у додатку 1 до Положення № 351.

33. Під час оцінки якості кредитів, боржників – ЮО та ФО, відібраних відповідно до підпункту 1 пункту 4 розділу II цього Технічного завдання, за якими відбулася подія реструктуризації боргу, здійснюється оцінювання відповідності такої реструктуризації вимогам Постанови № 39/Правил № 160. Реструктуризована заборгованість за кредитами боржників – ЮО та ФО, за якими відповідно до вимог Постанови № 39/Правил № 160 не було визнано настання події дефолту, перевіряється на наявність умов, зазначених у підпункті 4 пункту 1 Постанови № 39/у підпункті 4 пункту 2 Правил № 160.

34. Рішення щодо проведення/непроведення поглибленої перевірки якості активів банку приймається керівником робочої групи аудитора згідно з пунктами 20, 21 розділу IV цього Технічного завдання.

35. Детальний перелік здійснених аудитором коригувань за результатами оцінки активів банку включається до Звіту про результати першого етапу оцінки стійкості банку, який складається відповідно до вимог, зазначених у розділі VII цього Технічного завдання.

VI. Перевірка вартості нерухомого майна банку

36. Банк складає реєстр об’єктів нерухомого майна банку станом на звітну дату, який містить відповідні поля інформації щодо:

1) ідентифікації об’єкта нерухомого майна банку, уключаючи таку інформацію: вид, кількісна характеристика (площа, одиниці тощо), місцезнаходження об’єкта нерухомого майна;

2) дати визнання в балансі об'єкта нерухомого майна банку; дати, до якої планується продаж об'єкта нерухомого майна банку;

3) інформації про здійснення останньої незалежної оцінки справедливої вартості об'єкта нерухомого майна банку;

4) балансової вартості об'єкта нерухомого майна банку на дату визнання в балансі та на звітну дату;

5) розміру заборгованості ЮО або ФО, за якою банком отримане майно, що перейшло у власність банку як заставодержателя, на дату визнання в балансі такого об'єкта нерухомого майна;

6) причин, через які банк станом на звітну дату не здійснив продаж майна, що перейшло у власність банку як заставодержателя.

Банк систематизує об'єкти нерухомого майна банку в порядку зменшення їх балансової вартості.

37. Банк здійснює перевірку достовірності (відповідності) та повноти інформації, що міститься в реєстрі об'єктів нерухомого майна банку. Така перевірка включає:

1) вивіряння даних на відповідність (вивіряння банківських автоматизованих перевірок, що підтверджують відповідність інформації в реєстрі кредитів первинним джерелам інформації);

2) специфічні перевірки полів (виявлення пропущених та/або невідповідних значень, форматів, повторюваних значень тощо);

3) перехресні перевірки полів.

38. Аудитор підтверджує повноту реєстру об'єктів нерухомого майна банку та загальну балансову вартість нерухомого майна банку, визначеного в підпункті "е" пункту 1.3 глави 1 розділу II Інструкції № 368, та за відібраними згідно з пунктом 39 розділу VI цього Технічного завдання об'єктами нерухомого майна надає судження про:

1) відповідність балансової вартості нерухомого майна банку ринковій вартості;

2) відповідність балансової вартості нерухомого майна, що перейшло у власність банку як заставодержателя, зазначеної в реєстрі об'єктів нерухомого майна банку, та вартості такого нерухомого майна до визнання в балансі банку;

3) наявність та повноту сформованих резервів на відшкодування можливих втрат від судового оскарження права банку на майно, що перейшло у власність банку як заставодержателя;

4) об'єктивність наведених банком причин щодо неможливості продажу майна, що перейшло у власність банку як заставодержателя, із зазначенням постанови державного/приватного виконавця або рішення суду (за наявності) про арешт такого нерухомого майна, що унеможливило виставлення його на торги.

39. Перевірці підлягають сім об'єктів нерухомого майна банку з найбільшою балансовою вартістю на звітну дату, серед яких чотири об'єкти нерухомого майна банку – інвестиційна нерухомість та необоротні активи, утримувані для продажу, і три об'єкти нерухомого майна, що перейшло у власність банку як заставодержателя.

40. Перевірка вартості об'єктів нерухомого майна банку здійснюється на підставі поточних ринкових цін на звітну дату. Перевірка вартості майна, щодо якого банк використовує метод обліку за первісною вартістю (собівартістю), здійснюється за меншою з двох таких оцінок.

Балансова вартість майна коригується з дати підписання звіту про оцінку до звітної дати на підставі розрахунку зміни середніх цін на нерухоме майно у відповідному регіоні з використанням джерел інформації, доступних для широкого загалу, та іншої відповідної доступної інформації (порівняльні бази даних).

Коментар/висновок має надаватися аудитором щодо останньої оцінки майна, яке обліковується за переоціненою вартістю (справедливою вартістю), включаючи дату такої оцінки та використану методологію.

41. Обраний банком метод оцінки нерухомого майна після його первинного визнання перевіряється на відповідність вимогам нормативно-правових актів Національного банку з бухгалтерського обліку.

42. Перевірка вартості об'єктів нерухомого майна банку, зареєстрованих на тимчасово окупованій території України та/або території проведення операції об'єднаних сил, здійснюється з урахуванням такого:

1) у разі продажу банком після звітної дати об'єктів нерухомого майна, зареєстрованих на тимчасово окупованій території України та/або території проведення операції об'єднаних сил, здійснюється коригування балансової вартості таких об'єктів нерухомого майна до балансової вартості, що дорівнює розміру коштів, отриманих банком від їх продажу. Продаж банком основних

фондів, зареєстрованих на такій території, перевіряється щодо його здійснення за справедливою вартістю, фактичного надходження грошових коштів від продажу цих основних фондів та напрямів використання таких коштів банком;

2) якщо після звітної дати об'єкти нерухомого майна, зареєстровані на тимчасово окупованій території України та/або території проведення операції об'єднаних сил, не були продані, то здійснюється коригування балансової вартості таких основних фондів до балансової вартості, що дорівнює нулю (за винятком основних фондів, на які поширюється дія Закону України "Про тимчасові заходи на період проведення антитерористичної операції" щодо основних фондів, розташованих на території районів та міст обласного значення, не включених до переліку, затвердженого Указом Президента України від 07 лютого 2019 року № 32/2019 "Про межі та перелік районів, міст, селищ і сіл, частин їх територій, тимчасово окупованих у Донецькій та Луганській областях").

43. Коригування вартості нерухомого майна банку здійснюється, якщо отримана під час перевірки вартість такого майна за кожним окремим об'єктом є нижчою, ніж відповідна вартість згідно з даними банку, більше ніж на 10%. За потреби здійснюється коригування фінансової звітності.

VII. Результати першого етапу оцінки стійкості банку

44. Мінімальні вимоги до Звіту про результати першого етапу оцінки стійкості банку та строки його подання до Національного банку визначаються Положенням про здійснення оцінки стійкості банків і банківської системи України, затвердженим постановою Правління Національного банку України від 22 грудня 2017 року № 141 (зі змінами) (далі – Положення про оцінку стійкості банків), та додатком 3 до цього Технічного завдання.

45. На запит Національного банку до Звіту про результати першого етапу оцінки стійкості банку має надаватись інформація та/або пояснення.

46. За результатами оцінки активів та перевірки вартості нерухомого майна банку здійснюються коригування:

- 1) кредитного ризику;
- 2) вартості нерухомого майна;
- 3) інші коригування (за потреби).

47. Банк відображає коригування, зазначені у Звіті про результати першого етапу оцінки стійкості банку, у фінансовій та статистичній звітності не пізніше ніж на перше число місяця, наступного за місяцем, у якому банк подав Звіт про результати першого етапу оцінки стійкості банку до Національного банку.

48. Національний банк здійснює перевірку дотримання банком/аудитором вимог цього Технічного завдання, Положення про оцінку стійкості банків, перевірку висновків аудитора, наведених у Звіті про результати першого етапу оцінки стійкості банку.

VIII. Екстраполяція результатів перевірки якості кредитів

49. Національний банк з урахуванням результатів перевірки якості кредитів, відібраних відповідно до вимог підпункту 2 пункту 18 та підпункту 2 пункту 19 розділу IV цього Технічного завдання, здійснює екстраполяцію результатів на всі кредити, уключені до відповідних сегментів кредитів банку, за винятком кредитів, за якими розмір кредитного ризику за розрахунками банку дорівнює або перевищує 95%.

50. Екстраполяція результатів перевірки якості кредитів передбачає розрахунок величини кредитного ризику за кредитами, що не включені до вибірки.

Для екстраполяції відібрані кредити сегментуються за ознаками, наведеними в підпунктах 1, 3 і 4 пункту 12 розділу III цього Технічного завдання. Екстраполяція здійснюється в межах кожного сегмента. Екстраполяція не здійснюється, якщо до базової або поглибленої вибірки було відібрано всіх боржників сегмента.

Для екстраполяції розраховуються коефіцієнти міграції кредитів між працюючими і непрацюючими кредитами, а також коефіцієнти PD та LGD за кредитами, що не включені до вибірки.

Коефіцієнти міграції кредитів між працюючими і непрацюючими кредитами розраховуються як співвідношення обсягу працюючих/непрацюючих кредитів у вибірці після перевірки їх якості та обсягу працюючих/непрацюючих кредитів перед їх перевіркою.

Для розрахунку коефіцієнтів міграції ураховується як міграція з працюючих кредитів у непрацюючі, так і навпаки.

Коефіцієнт PD для працюючих кредитів, що не включені до вибірки, розраховується за формулою, наведеною у підпункті 1 пункту 6 додатка 2 до цього Технічного завдання. Коефіцієнт PD для непрацюючих кредитів, що не включені до вибірки, становить 1.

Коефіцієнт LGD для кредитів, що не включені до вибірки, розраховується за формулою, наведеною у підпункті 3 пункту 6 додатка 2 до цього Технічного завдання, за працюючими і непрацюючими кредитами окремо.

51. Величина кредитного ризику за кредитами, що не включені до вибірки, розраховується окремо за працюючими і непрацюючими кредитами за наведеними в колонці 8 таблиці 4 додатка 2 формулами, де боржникам встановлюються коефіцієнти PD працюючого/непрацюючого портфеля, до якого вони мігрують. Коефіцієнти LGD зберігаються на рівні, що є характерним для працюючого/непрацюючого портфеля, з якого вони мігрують.

Кредитний ризик за всім портфелем банку розраховується як сума кредитного ризику портфеля, що підлягав екстраполяції (за кредитами, що не включені до вибірки), та кредитного ризику за кредитами, що включені до вибірки.

52. Екстраполяція не здійснюється, якщо:

1) керівником робочої групи аудитора прийнято рішення щодо непроведення поглибленої перевірки якості активів банку відповідно до пункту 34 розділу V цього Технічного завдання;

2) коефіцієнт кредитного ризику, визначений за результатами поглибленої перевірки якості кредитів, є меншим або дорівнює коефіцієнту кредитного ризику, розрахованому банком станом на звітну дату за кредитами, що не включені до вибірки.

53. Національний банк за результатами першого етапу оцінки стійкості банку з урахуванням екстраполяції результатів перевірки якості кредитів згідно з розділом VIII цього Технічного завдання здійснює перерахунок (коригування) величини кредитного ризику та НКР банку.

IX. Перевірка якості (достовірності) оцінки вартості майна

54. Національний банк здійснює перевірку якості (достовірності) оцінки:

1) вартості майна (крім земельних ділянок) шляхом верифікації звітів СОД про оцінку майна та/або направлення їх на рецензування до ФДМУ;

2) грошової вартості земельних ділянок шляхом верифікації звітів СОД з експертної грошової оцінки земельних ділянок та/або направлення їх на рецензування до СРО.

55. Національний банк передає за згодою банку звіт СОД про оцінку майна (крім земельних ділянок) та/або звіт СОД з експертної грошової оцінки земельних ділянок (далі – звіт про оцінку майна) на рецензування до ФДМУ/СРО в разі відмови банку/аудитора від доопрацювання Звіту про результати першого

етапу оцінки стійкості банку в установленому Національним банком обсязі, якщо Національний банк установив, що визначена у звіті вартість майна не відповідає ринковій вартості та/або звіт не відповідає вимогам нормативно-правових актів з оцінки майна.

56. Відмова банку від надання згоди на передавання звіту про оцінку майна на рецензування до ФДМУ/СРО унеможлиблює завершення процедури здійснення перевірки якості (достовірності) оцінки вартості майна, у зв'язку з чим вартість майна, зазначена в такому звіті, вважається недостовірною і не враховується/вираховується в повному обсязі під час розрахунку величини кредитного ризику, НКР, розміру ОК, РК, значень нормативів Н2 і Н3 згідно з пунктом 58 розділу IX цього Технічного завдання.

57. Національний банк здійснює розрахунок величини кредитного ризику, НКР, розміру ОК, РК, значень нормативів Н2 і Н3 банку без урахування/з вирахуванням вартості такого майна в повному обсязі згідно з пунктом 58 розділу IX цього Технічного завдання, якщо:

1) немає письмової згоди банку на передавання звіту про оцінку майна на рецензування до ФДМУ/СРО;

2) за результатами рецензування звіту про оцінку майна ФДМУ/СРО встановлено, що звіт про оцінку майна не повною мірою відповідає вимогам нормативно-правових актів з оцінки майна і має значні недоліки, що вплинули на достовірність оцінки, але може використовуватися з метою, визначеною у звіті про оцінку майна, після виправлення зазначених недоліків; або звіт про оцінку майна не відповідає вимогам нормативно-правових актів з оцінки майна, є неякісним та/або непрофесійним і не може бути використаний.

58. Національний банк за наявності однієї із ситуацій, наведених у пункті 57 розділу IX цього Технічного завдання, визначає:

1) величину кредитного ризику, НКР без урахування вартості майна, що отримане банком у заставу;

2) розмір ОК та РК без урахування вартості майна, що отримане банком у заставу, зменшений на вартість нерухомого майна банку;

3) необхідний рівень нормативів Н2 і Н3 банку з урахуванням підпунктів 1 і 2 пункту 58 розділу IX цього Технічного завдання та вартості активів і позабалансових зобов'язань, зважених за ступенем кредитного ризику (RWA) відповідно до вимог Інструкції № 368, без урахування вартості нерухомого майна банку.

Х. Розрахунок необхідного рівня нормативів Н2 і Н3 за результатами оцінки активів та екстраполяції результатів перевірки якості кредитів, перевірки якості (достовірності) оцінки вартості майна

59. Національний банк за результатами першого етапу оцінки стійкості банку з урахуванням екстраполяції результатів перевірки якості кредитів та перевірки якості (достовірності) оцінки вартості майна, що отримане банком у заставу, здійснює перерахунок (коригування) величини кредитного ризику та НКР банку.

60. Національний банк за результатами двох етапів (першого та другого) оцінки стійкості банку здійснює розрахунок розміру РК і ОК, значень нормативів Н2 і Н3 банку відповідно до вимог Інструкції № 368, розпорядчого акта Національного банку, що визначає методику розрахунку економічних нормативів, з урахуванням екстраполяції результатів першого етапу оцінки стійкості банку та перевірки якості (достовірності) оцінки вартості майна, здійсненої на другому етапі оцінки стійкості банку.

61. Національний банк за результатами оцінки стійкості банку, щодо якого Національний банк прийняв рішення про проведення оцінки стійкості із застосуванням двох етапів, визначає необхідний рівень нормативу Н2 та необхідний рівень нормативу Н3 як суму значення нормативу Н2/нормативу Н3, розрахованого за результатами першого етапу оцінки стійкості, та розміру відхилення.

Відхилення визначається як різниця між значенням нормативу Н2/нормативу Н3, установленим Інструкцією № 368, та значенням нормативу Н2/нормативу Н3, розрахованим за результатами двох етапів (першого та другого) оцінки стійкості.

ХІ. Розрахунок необхідного рівня нормативів Н2 і Н3 за базовим та несприятливим макроекономічними сценаріями

62. Стрес-тестування банку здійснюється:

1) на підставі даних бухгалтерського обліку, статистичної звітності та інших даних банку станом на звітну дату, скоригованих з урахуванням результатів першого та другого етапів оцінки стійкості банку;

2) з використанням моделі стрес-тестування Національного банку шляхом аналізу впливу прогнозного погіршення кредитної якості активів та реалізації ринкового ризику на фінансовий результат, зважені на ризик активи,

ОК та РК банку протягом прогнозного періоду відповідно до базового та несприятливого макроекономічних сценаріїв.

63. Банк для проведення стрес-тестування надає на запит Національного банку дані фінансової звітності та іншу інформацію про господарську діяльність великих боржників/контрагентів – ЮО, наведених у підпункті 1 пункту 18 розділу IV цього Технічного завдання, у форматі, обсягах та строки, що установлені Національним банком.

64. У межах стрес-тестування здійснюється прогноз показників фінансової звітності банку (балансу та звіту про фінансові результати) на три роки вперед після звітної дати, ґрунтуючись на припущенні про статичний баланс. Тобто припускається, що активи та зобов'язання банку, що погашаються протягом періоду прогнозування, заміщуються подібними за типом, якістю та строковістю фінансовими інструментами.

Зміни статей балансу банку в прогнозних періодах можливі виключно внаслідок однієї або кількох таких подій:

1) за активами: зміни обмінного курсу національної валюти, рівня знецінення активів (доформування і розформування резервів), зростання заборгованості клієнтів унаслідок використання безвідкличних позабалансових кредитних зобов'язань, переоцінки справедливої вартості цінних паперів;

2) за зобов'язаннями – зміни обмінного курсу національної валюти;

3) за акціонерним капіталом: отримання чистого прибутку/збитку в прогнозних періодах, що переходить у статті “нерозподілений прибуток (непокритий збиток)” чи “статутний капітал”.

65. Стрес-тестування передбачає аналіз великих боржників/контрагентів – ЮО банку на індивідуальній основі, ураховуючи їх профіль ризиків і характеристики забезпечення.

66. Оцінка кредитного ризику великих боржників/контрагентів – ЮО банку здійснюється з урахуванням прогнозних змін у балансі та звіті про фінансовий результат цих боржників/контрагентів. Розрахунок розміру кредитного ризику в прогнозних періодах здійснюється на підставі зміни класу боржника/контрагента та розрахунку відповідних прогнозних значень показників PD, LGD, EAD відповідно до вимог Положення № 351.

Усі інші кредити щодо боржників/контрагентів підлягають стрес-тестуванню на портфельній основі.

67. Розрахунок розміру ОК, РК, значень нормативів Н2, Н3 за результатами трьох етапів оцінки стійкості банку здійснюється на кінець кожного року прогнозного періоду окремо за базовим та несприятливим макроекономічними сценаріями.

68. Національний банк за результатами оцінки стійкості банку, щодо якого Національний банк прийняв рішення про проведення оцінки стійкості із застосуванням трьох етапів, визначає необхідний рівень нормативу Н2 та необхідний рівень нормативу Н3 відповідно до моделі стрес-тестування Національного банку.

ХІІ. Оцінка стану списання знецінених фінансових активів

69. Оцінка стану списання банком знецінених фінансових активів (у цілому або частини) за рахунок оціночних резервів під очікувані кредитні збитки складається з двох етапів:

1) перевірки відповідності внутрішньобанківських процедур (правил) щодо списання знецінених фінансових активів вимогам законодавства України, МСФЗ та Положення про визначення критеріїв для списання знецінених фінансових активів банків України за рахунок оціночних резервів під очікувані кредитні збитки, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 13 квітня 2020 року № 49 (далі – Положення № 49), оцінки ефективності внутрішньобанківських процедур (правил);

2) оцінки дотримання банком внутрішніх процедур (правил), зазначених у підпункті 1 пункту 69 розділу ХІІ цього Технічного завдання, за списаними знеціненими фінансовими активами, а також за відібраними згідно з пунктом 74 розділу ХІІ цього Технічного завдання несписаними знеціненими фінансовими активами в розрізі боржників – ЮО та ФО.

70. Оцінка дотримання банком внутрішніх процедур (правил) за списаними з балансу банку знеціненими фінансовими активами включає перевірку наявності критеріїв, на підставі яких станом на звітну дату відбулося списання знецінених фінансових активів за рахунок оціночних резервів під очікувані кредитні збитки відповідно до вимог Положення № 49.

71. Оцінка дотримання банком внутрішніх процедур (правил) за відібраними знеціненими фінансовими активами включає: оцінку пояснень банку щодо несписання знецінених фінансових активів з балансу банку за наявності критеріїв, зазначених у Положенні № 49; оцінку обґрунтованості визначених банком очікувань щодо відновлення фінансових активів; визначення валової балансової вартості знецінених фінансових активів, за якими, за

судженнями аудитора, немає підстав для їх подальшого відображення в балансі банку.

72. Для здійснення оцінки дотримання банком внутрішніх процедур (правил) за відібраними знеціненими фінансовими активами банк у розрізі видів боржників – ЮО та ФО складає реєстр знецінених фінансових активів, у якому за кожним боржником зазначає фінансові активи, за якими станом на звітну дату сформовано резерв під очікувані кредитні збитки відповідно до вимог МСФЗ 9 у повній сумі їх валової балансової вартості.

73. До фінансових активів належать кредити та фінансова дебіторська заборгованість, строк погашення якої згідно з умовами договору перевищує три місяці. Банк систематизує реєстр знецінених фінансових активів у розрізі видів боржників у порядку зменшення сукупної валової балансової вартості фінансових активів.

Реєстр знецінених фінансових активів містить відповідні поля інформації щодо:

1) ідентифікації боржника – ЮО та ФО, включаючи таку інформацію: пов'язана/непов'язана з банком особа; місцезнаходження боржника згідно з документами, які на дату перевірки є в кредитній/юридичній справі боржника; належність боржника до групи ЮО під спільним контролем/групи пов'язаних контрагентів; дохід боржника за рік; етап, на якому перебуває боржник у разі ініціювання процедури ліквідації боржника – ЮО;

2) заборгованості за фінансовим активом, включаючи таку інформацію: балансовий рахунок обліку основної суми боргу фінансового активу; валова балансова вартість фінансового активу; вартість застави/забезпечення за фінансовим активом, урахована банком під час розрахунку кредитного ризику; відсоток балансової вартості фінансового активу, що покривається заставою/забезпеченням;

3) стану заборгованості за фінансовим активом, включаючи таку інформацію: кількість повних місяців з дня прострочення погашення боргу (його частини); кількість повних місяців з дня отримання будь-яких платежів за фінансовим активом; кількість повних місяців з дня визнання 100% оціночного резерву під кредитні збитки; суму платежів, отриману банком протягом останніх 36 місяців, у тому числі від реалізації застави;

4) наявності критеріїв, визначених у пункті 6 Положення № 49, для списання фінансового активу та інших критеріїв для списання фінансового активу відповідно до внутрішньобанківських процедур (правил);

5) обґрунтованих пояснень банку щодо наявності підстав для подальшого обліку на балансі валової балансової вартості фінансового активу та оціночного резерву під кредитні збитки.

74. Відбір несписаних знецінених фінансових активів має здійснюватися керівником робочої групи аудитора на підставі наданого банком реєстру знецінених фінансових активів. До вибірки включаються знецінені фінансові активи таких боржників:

1) 20 перших ЮО, сукупна валова балансова вартість фінансових активів кожного з яких становить не менше ніж 1% від РК банку. Якщо до вибірки за зазначеним критерієм потрапляє менше ніж 10 ЮО, то до вибірки в порядку зменшення сукупної валової балансової вартості додатково включаються наступні ЮО (у цьому разі розмір вибірки не повинен перевищувати 10 ЮО);

2) 20 перших ФО.

75. У Звіті про результати першого етапу оцінки стійкості банку зазначаються:

1) висновки про відповідність/невідповідність внутрішньобанківських процедур (правил) щодо списання знецінених фінансових активів вимогам законодавства України, МСФЗ та Положення № 49; рекомендації щодо шляхів підвищення ефективності внутрішньобанківських процедур (правил);

2) інформація про списані знецінені фінансові активи із зазначенням валової балансової вартості фінансових активів станом на звітну дату;

3) інформація про несписані знецінені фінансові активи із зазначенням валової балансової вартості фінансових активів, за якими, за судженнями аудитора, немає підстав для їх подальшого відображення в балансі банку;

4) інша інформація, яка є важливою для розуміння та об'єктивної оцінки Національним банком застосованого аудитором професійного судження.

ХІІІ. Результати оцінки стійкості банку

76. Результати оцінки стійкості банку, оцінка стійкості якого здійснювалась із застосуванням двох етапів, зазначаються в пояснювальній записці, підготовленій з метою інформування Правління Національного банку та подальшого затвердження ним результатів оцінки стійкості банку. Пояснювальна записка має містити таку інформацію:

1) результати проведеної аудитором оцінки активів банку, включаючи інформацію про визначений розмір кредитного ризику, наявність/відсутність потреби в коригуванні розміру кредитного ризику та/або вартості забезпечення/майна;

2) результати проведеної екстраполяції або інформацію про відсутність потреби в екстраполяції із зазначенням підстав;

3) результати проведеної аудитором перевірки вартості майна банку;

4) результати перевірки якості (достовірності) оцінки вартості майна та здійснені Національним банком коригування величини кредитного ризику, НКР, розміру ОК, РК, значень нормативів Н2 і Н3 на вартість майна;

5) визначений необхідний рівень нормативу Н2/необхідний рівень нормативу Н3, розрахований за результатами оцінки стійкості банку;

6) результати проведеної аудитором оцінки стану списання знецінених фінансових активів банку.

Пояснювальна записка про результати оцінки стійкості банку має бути підписана директорами департаментів банківського нагляду та фінансової стабільності або особами, які виконують їх обов'язки. До пояснювальної записки про результати оцінки стійкості банку додаються презентація про результати оцінки стійкості банку та Звіт про результати першого етапу оцінки стійкості банку.

77. Результати оцінки стійкості банку, оцінка стійкості якого здійснювалась із застосуванням трьох етапів, зазначаються у Звіті про результати оцінки стійкості банку із застосуванням трьох етапів, зразок оформлення якого наведено в додатку 4 до цього Технічного завдання.

78. Звіт про результати оцінки стійкості банку із застосуванням трьох етапів уключає:

1) розрахунок розміру РК і ОК, значень нормативів Н2 і Н3 за результатами двох етапів (першого та другого) відповідно до вимог Інструкції № 368, розпорядчого акта Національного банку, що визначає методику розрахунку економічних нормативів регулювання діяльності банків, та трьох етапів оцінки стійкості банку окремо за базовим та несприятливим сценаріями на кінець кожного року прогнозного періоду відповідно до вимог цього Технічного завдання;

2) визначення необхідного рівня нормативу Н2 та необхідного рівня нормативу Н3 на звітну дату за результатами трьох етапів оцінки стійкості банку відповідно до вимог цього Технічного завдання для забезпечення дотримання банком нормативних значень нормативів Н2 та Н3, установлених Інструкцією № 368, розпорядчим актом Національного банку, що визначає методику розрахунку економічних нормативів регулювання діяльності банків, та граничних значень нормативів Н2 та Н3, установлених Національним банком.